

دستورالعمل نحوه مراقبت از اشخاص مظنون در موسسات اعتباری

هدف

به منظور مبارزه با پولشویی و جلوگیری از تامین مالی تروریسم و نیز فراهم آوردن تمهیدات لازم برای اجرای موثر تکالیف مقرر در آیین‌نامه اجرائی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت/۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آیین‌نامه‌های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی به خصوص ماده ۱۰ آن، دستورالعمل «نحوه مراقبت از اشخاص مظنون در موسسات اعتباری» به شرح زیر ابلاغ می‌شود:

تعاریف

- ماده ۱- در این دستورالعمل، اصطلاحات و عبارات به کار رفته به شرح زیر تعریف می‌شود:
- ۱-۱- پولشویی: عبارت است از جرم پولشویی موضوع قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۲؛
- ۱-۲- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
- ۱-۳- موسسه اعتباری: بانک (اعم از بانک ایرانی و شعبه و نمایندگی بانک خارجی مستقر در جمهوری اسلامی ایران)، موسسه اعتباری غیر بانکی، تعاونی اعتبار، صندوق قرض‌الحسنه، شرکت لیزینگ و سایر اشخاص حقیقی که به امر واسطه‌گری وجوه اقدام می‌نمایند و تحت نظارت بانک مرکزی قرار دارند.
- تبصره: موسسه اعتباری شامل شعبه و نمایندگی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران نیز می‌شود.

۴-۱- اشخاص مظنون: کلیه اشخاصی که اسامی و مشخصات آنها به جهت ظن به ارتباط با فعالیت‌های پولشویی و تأمین مالی تروریسم از سوی واحد اطلاعات مالی تعیین و از طریق آن واحد و یا بانک مرکزی به موسسه اعتباری اعلام می‌شود.

۵-۱- معاملات و عملیات مشکوک: معاملات و عملیاتی که اشخاص با در دست داشتن اطلاعات و یا قراین و شواهد منطقی ظن پیدا کنند که این معاملات و عملیات به منظور پولشویی و یا تأمین مالی تروریسم انجام می‌شود.

۶-۱- مشتری (ارباب رجوع):

○ شخص حقیقی یا حقوقی که در موسسه اعتباری دارای حساب بوده و یا به نفع او

یا به نمایندگی از سوی او، حساب بانکی به نام وی افتتاح شود؛

○ هر شخص حقیقی یا حقوقی که طرف مقابل موسسه اعتباری (و یا ذینفع یا

ذینفعان) در رابطه با دیگر خدمات بانکی و اعتباری است و از ناحیه وی ممکن

است ریسک‌های مختلف به ویژه ریسک‌های شهرت و عملیاتی متوجه موسسه

اعتباری شود.

۷-۱- شناسایی مشتری: شناخت و تایید هویت مشتری با استفاده از منابع اطلاعاتی، مستندات و

داده‌های مستقل، معتبر و قابل اتکا. شناسایی مشتری به دو گروه از اقدامات شامل «شناسایی اولیه»

و «شناسایی کامل» تقسیم می‌شود.

۱-۸- شناسایی اولیه: تطبیق و ثبت مشخصات اظهار شده توسط مشتری با مدارک شناسایی و در

صورت اقدام توسط نماینده یا وکیل، علاوه بر ثبت مشخصات وکیل یا نماینده، ثبت مشخصات

اصیل.

۱-۹- شناسایی کامل: شناسایی دقیق مشتری به هنگام ارائه خدمات پایه به شرح مذکور در این

دستورالعمل.

۱-۱۰- خدمات بانکی و اعتباری: به انواع خدماتی که توسط موسسه اعتباری به مشتری ارائه

می‌شود، اطلاق می‌گردد. خدمات بانکی و اعتباری به دو گروه «خدمات غیر پایه» و «خدمات پایه»

تقسیم می‌شود.

۱-۱۰-۱- خدمات غیر پایه: به خدماتی اطلاق می شود که ارایه آن‌ها به مشتری، پیش نیاز و لازمه ارایه سایر خدمات به وی نیست و یا به ارتباط مشتری با موسسه اعتباری استمرار نمی بخشد. ارایه این خدمات به مشتری، فقط مستلزم شناسایی اولیه وی توسط موسسه اعتباری و به شرح مذکور در این دستورالعمل است. موارد ذیل از جمله مصادیق خدمات غیر پایه است:

- حواله وجوه؛
  - انجام هرگونه دریافت و پرداخت؛
  - خرید و فروش ارز اعم از نقدی، حواله ای، چک مسافرتی ارزی و موارد مشابه؛
  - صدور انواع چک‌های بانکی و چک‌های بین بانکی (چک رمزار) و پرداخت چک؛
- ۱-۱۰-۲- خدمات پایه: خدمات بانکی و اعتباری که طبق مقررات، پیش نیاز و لازمه ارایه سایر خدمات توسط موسسات اعتباری می باشد و ارایه آن به مشتری موجب می شود تا وی برای اخذ خدمات مکرر و متمادی به موسسه اعتباری مراجعه کند. ارایه خدمات پایه به مشتری، مستلزم شناسایی کامل وی (علاوه بر شناسایی اولیه) به شرح مندرج در این دستورالعمل است. موارد ذیل از جمله مصادیق این نوع خدمات می باشد:

- افتتاح انواع حساب‌های بانکی؛
- اعطای تسهیلات و عملیات لیزینگ؛
- عملیات اعتبارات اسنادی؛
- صدور انواع ضمانتنامه‌های بانکی و ظهر نویسی؛
- خرید دین، وصول یا تنزیل اسناد تجاری و بانکی (از جمله بروات، چک و سفته) و ظهر نویسی آن‌ها؛
- اجاره صندوق امانات؛
- صدور انواع کارت دریافت و پرداخت.

نظارت بر عملیات و معاملات اشخاص مظنون

ماده ۲ - موسسه اعتباری موظف است عملیات و معاملات اشخاص مظنون را زیر نظر داشته، بر حسب دستورات صادره از سوی واحد اطلاعات مالی و یا بانک مرکزی در خصوص آن‌ها اقدام نماید.

دسترسی کارکنان به اسامی و مشخصات اشخاص مظنون

ماده ۳ - موسسه اعتباری موظف است اسامی و مشخصات اشخاص مظنون را در دسترس کارکنان ذی ربط خود که به ارائه خدمات به مشتریان می‌پردازند قرار داده، به آنها در جهت اجرای صحیح این دستورالعمل آموزش دهد.

محرمانه بودن اطلاعات

ماده ۴ - موسسه اعتباری موظف است اسامی و مشخصات اشخاص مظنون را محرمانه تلقی نموده، آن‌ها را تنها در اختیار کارکنان ذی ربط قرار دهد. در صورت افشا و هرگونه استفاده غیر مجاز از اطلاعات مذکور با متخلفین برابر قانون رفتار خواهد شد.

بروز رسانی

ماده ۵ - موسسه اعتباری موظف است بلافاصله پس از دریافت اسامی و مشخصات اشخاص مظنون، نسبت به بروز رسانی فهرست قبلی اقدام نمایند به نحوی که فهرست اشخاص مظنون به همراه آخرین اصلاحات آن همواره در اختیار کارکنان ذی ربط قرار داشته باشد.

تکلیف به تطبیق نرم افزارها

ماده ۶ - موسسه اعتباری موظف است نرم افزارها و برنامه‌های مربوط به ارائه خدمات خود را به نحوی تنظیم نماید که ارائه کلیه خدمات به اشخاص مظنون صرفاً در چارچوب دستورات واحد اطلاعات مالی و بانک مرکزی انجام پذیرد. لازم است نرم افزارهای مربوط به نحوی طراحی شود

که قابلیت تهیه و ارسال گزارش‌های مورد نیاز واحد اطلاعات مالی، توسط واحد مبارزه با پول شویی
موسسه اعتباری فراهم شود.

گزارش دهی موردی

ماده ۷- موسسه اعتباری موظف است در هر موردی که بر اساس ماده ۲ این دستورالعمل اقدام
می‌نماید مراتب را فوراً از طریق واحد مبارزه با پولشویی خود- و یا در صورت عدم وجود چنین
واحدی، از طریق بالاترین مقام موسسه اعتباری- به اطلاع واحد اطلاعات مالی برساند.

گزارش دهی ادواری

ماده ۸- موسسه اعتباری موظف است هر سه ماه یکبار گزارش جامعی از کلیه اقداماتی که در
اجرای این دستورالعمل انجام داده است، به بانک مرکزی ارسال نماید.

این دستورالعمل در ۸ ماده و ۱ تبصره در هشتمین جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی مورخ
۲۰/۱۱/۱۳۸۹ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجراست.